

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Наталя КИРИЧЕНКО

“1” вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАТИКА ТА АДАПТАЦІЯ ДО ЗМІН

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь

перший (бакалаврський)

(молодший бакалавр, бакалавр, магістр)

спеціальність

241 Готельно-ресторанна справа

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

«Готельно-ресторанна справа»

(назва освітньої програми)

факультет

економічний

(назва факультету)

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Інноватика та адаптація до змін» для
(назва навчальної дисципліни)
здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою
«Готельно-ресторанна справа», спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа»
(назва освітньої програми) (шифр і назва спеціальності)

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Світлана Боліла, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій, к.с.-г.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій

Протокол від „ 30 ” серпня 20 23 року № 1

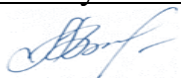
Схвалено науково-методичною комісією спеціальності

Протокол від „ 1 ” вересня 20 23 року № 2

Затверджено на Вченій раді факультету економічного

Протокол від „ 1 ” вересня 20 23 року № 2

Завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій

(підпис)

Жосан Г.В.

(прізвище та ініціали)

«30» серпня 2023 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>24 «Сфера обслуговування»</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Змістових частин – 2	Спеціальність <u>241 Готельно-ресторанна справа</u> (шифр і назва спеціальності)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		4-й	5
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		7-й	10
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0 самостійної роботи здобувача – 4,0	Освітній ступінь: <u>перший (бакалаврський)</u>	Лекції	
		30 год.	10
		Практичні, семінарські	
		30 год.	14
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	96
Індивідуальні завдання:			
-	-		
Вид контролю: залік			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/60
для заочної форми навчання 24 / 96

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета : оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками управління інноваційною діяльністю організації та адаптацією до змін в умовах сервісної економіки.

Завдання : теоретична підготовка здобувачів вищої освіти і формування у них навичок у сфері управління інноваційною діяльністю організації та адаптацією до змін.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати:*

- сутність понять «інновація», «інноваційна діяльність», «інноваційний процес»; « зміни»;
- класифікацію інновацій, змін, інноваційних проєктів, інноваційних стратегій;
- сутність та складові механізми інформаційного забезпечення підприємства;
- основні положення інноваційної стратегії;
- зміст і етапи розробки, а також моделі структуризації інноваційного проєкту;
- систему показників для оцінки економічної ефективності інновацій;
- види ефектів від застосування інновацій;
- принципи оцінки інноваційних ризиків;
- роль керівника в управлінні змінами

вміти:

- визначати вплив інновацій на внутрішньоорганізаційні процеси підприємства;
- виявляти інноваційні ініціативи з боку покупців і виробників продукції;
- застосовувати методи генерування ідей, активізації творчого пошуку, оцінювати результативність цих методів;
- визначати конкурентоспроможність підприємства як основи росту нововведень;
- застосовувати методи оцінки ефективності інновацій;
- характеризувати різні види інноваційного ризику, використовувати методи його зниження;
- визначати джерела фінансування інноваційних проєктів, доцільність використання послуг венчурних фондів;
- досліджувати й характеризувати різні види змін, визначаючи їх переваги й недоліки;
- визначати напрямки індивідуальних, командних та організаційних змін.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання

Програмні компетентності	Програмні результати
ЗК05.Здатність працювати в команді.	РН16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.
ЗК09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
ЗК10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
СК06. Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг у підприємствах (зкладах) готельно-ресторанного та рекреаційного господарства.	РН18. Презентувати власні проєкти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу
СК07.Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

4. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Інноватика та теоретичні основи управління змінами

Тема 1. Сутність понять управління інноваціями та змінами

Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції.

Управління інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями.

Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Етапи інноваційного процесу на макро- та мікрорівні. Особливості фундаментальної наукової діяльності, прикладних науково-дослідних розробок, проектно-конструкторських і науково-технічних робіт, виробничої інноваційної діяльності. Оцінка факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації.

Учасники інноваційної діяльності. Завдання управління інноваційною діяльністю. Технологія управління інноваціями.

Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі зростання національної економіки України. Ринкові механізми у галузі наукової технічної діяльності.

Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів державної підтримки інноваційної діяльності. Вплив державних, приватних і громадських структур. Національна інноваційна система.

Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, інноваційного розвитку в провідних індустріальних країнах.

Змістова частина 2. Реалізація нововведень і ефективність інноваційної діяльності

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження – виробництво-дифузія - комерціалізація». Види наукових, проектних та інноваційних організацій академічного та освітянського секторів. Зміст понять «технопарк», «технополіс», «інкубатор інновацій».

Організація виконання НДДКР і інформаційне забезпечення інноваційних процесів. Організація впровадження й трансферту наукових інновацій. Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку. Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних підприємствах.

Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.

Науково-технічне співробітництво. Форми інтеграції науки і виробництва. Конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій. Види виробничої та технологічної кооперації.

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегія нововведень і їхня класифікація. Взаємозумовленість інноваційної політики та стратегії нововведень організації. Особливості розроблення, впровадження та реалізації стратегії нововведень.

Планування інноваційної діяльності. Продуктово-тематичне, техніко-економічне, оперативно-календарне планування інновацій.

Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень.

Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності. Організаційно-економічні форми стимулювання інноваційної активності працівників.

Тема 6. Управління інноваційним проєктом

Інноваційний проєкт: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проєкту. Фінансування інноваційного проєкту.

Управління реалізацією інноваційних проєктів. Ресурсне забезпечення інноваційного проєкту. Інформаційне забезпечення. Інвестиційне забезпечення. Створення та використання різних організаційних форм проєктного управління. Управління персоналом у процесі реалізації інноваційного проєкту.

Управління проєктними ризиками. Класифікація ризиків. Кількісна оцінка ризиків. Методи аналізу невизначеності та ризику. Методи управління ризиками.

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування.

Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проєкту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проєктів. Методи оцінки інноваційних проєктів. Аналіз інноваційних проєктів в умовах невизначеності. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проєкту. Врахування проєктних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проєктів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Теоретичні основи управління інноваціями та змінами												
Тема 1. Сутність понять управління інноваціями та змінами	18	4	4	-	-	10	18	2	2	-	-	14
Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління	20	4	6	-	-	10	20	2	2	-	-	16
Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів	14	4	2	-	-	8	14	-	2	-	-	12
Разом за змістовою частиною 1	52	12	12	-	-	28	52	4	6	-	-	42
Змістова частина 2. Реалізація нововведень і ефективність інноваційної діяльності												
Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності	18	6	4	-	-	8	18	2	2	-	-	14
Тема 5. Управління інноваційним розвитком організацій	18	4	6	-	-	8	18	2	2	-	-	14
Тема 6. Управління інноваційним проєктом	16	4	4	-	-	8	16	2	2	-	-	12
Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	16	4	4	-	-	8	16	-	2	-	-	14
Разом за змістовою частиною 2	68	18	18	-	-	32	68	6	8	-	-	54
Усього годин	120	30	30	-	-	60	120	10	14	-	-	96

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність понять управління інноваціями та змінами	4/2*
2	Інноваційна діяльність як об'єкт управління	4/2
3	Державна підтримка інноваційних процесів	4/-
4	Організаційні форми інноваційної діяльності	6/2
5	Управління інноваційним розвитком організацій	4/2
6	Управління інноваційним проєктом	4/2
7	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	4/-
	Усього годин	30/10

* - заочна форма

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концептуальні засади та сучасні теорії й тенденції інноваційного управління	2/2*
1	Сучасні методи та засоби генерування ідей	2/-
2	Інноваційний процес як об'єкт управління	4/2
3	Класифікація інновацій та інноваційних процесів	2/-
4	Регулювання та стимулювання інноваційної діяльності	2/2
5	Стратегія інноваційної діяльності	2/-
	Усього годин	14/6

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація і контроль функціонування технологічного процесу в рамках ФПП	4/2*
2	Визначення організаційно-технічного рівня виробництва	2/2
3	Оцінка ризиків та методи управління ризиками	4/2
4	Розрахунок витрат і договірної ціни на НДДКР	2/-
5	Оцінка доходності інноваційних процесів і програм	4/2
	Усього годин	16/8

9. Самостійна робота

Передбачається, що в період вивчення дисципліни здобувач самостійно розв'язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає не менше 50 %

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність управління інноваціями	10/14*
2	Інноваційна діяльність як об'єкт управління	10/16
3	Державна підтримка інноваційних процесів	8/12
4	Організаційні форми інноваційної діяльності	8/14
5	Управління інноваційним розвитком організацій	8/14
6	Управління інноваційним проєктом	8/12
7	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	8/14
	Усього годин	60 /96

Самостійна робота визначається як навчальна діяльність здобувача, спрямована на вивчення і оволодіння матеріалом навчальної дисципліни без участі викладача. Характерними ознаками цього є наявність завдання і цільової установки на його виконання. Кожному здобувачу видаються питання для рефератів, дискусій, підготовки доповідей, інформаційних повідомлень з проблемних

питань. Таке завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Виконання здобувачем самостійного завдання має бути підпорядковане певним вимогам, а саме таким, як:

1) розвиток мотиваційної установки. Мотиваційна установка – це вироблення в особі внутрішньої потреби в постійній самостійній роботі і, головне, досягнення певних результатів задоволення цієї потреби;

2) систематичність і безперервність. Тривала перерва в роботі з навчальним матеріалом негативно впливає на засвоєння знань, спричиняє втрату логічного зв'язку з раніше вивченим. Тому здобувач повинен звикнути працювати над навчальним матеріалом постійно, не випускати з поля зору жодної з навчальної дисциплін, вміло поєднувати їх вивчення;

3) послідовність у роботі. Послідовність означає чітку упорядкованість, черговість етапів роботи. Розкиданість і безсистемність читання породжують поверховість знань, унеможливають тривале запам'ятовування прочитаного. При читанні конспекту лекцій, підручника, статті, навчального посібника не повинно залишатися нічого нез'ясованого. Не розібравшись хоча б в одному елементі системи міркувань автора книги, здобувач не зможе надалі повноцінно засвоювати навчальний матеріал;

4) правильне планування самостійної роботи, раціональне використання часу. Чіткий план допоможе раціонально структурувати виконання самостійного завдання, зосередитися на найсуттєвіших питаннях.

Виконання самостійного завдання сприяє формуванню у здобувачів інтелектуальних якостей, необхідних майбутньому фахівцю, виховує у здобувачів стійкі навички постійного поповнення своїх знань, самоосвіти, сприяє розвитку працелюбності, організованості й ініціативи, випробовує його сили, перевіряє волю, дисциплінованість тощо.

Реферативну доповідь здобувач виконує на аркушах формату А4, обсягом до 10 сторінок, вказуючи зміст та список використаних джерел. За результатами захисту реферату викладач виставляє оцінку в журнал. Замість реферату здобувач може підготувати доповідь у вигляді презентації (обсяг 10-15 слайдів). Практичні завдання здобувач виконує в учнівському зошиті і здає викладачу на перевірку у зазначений термін. Захист цих завдань проходить у формі співбесіди, за результатами якої викладач ставить оцінку у журнал.

Перелік тем доповідей (рефератів, презентацій)

Завдання включають підготовку роботи з використанням монографічного методу за обраною тематикою досліджень (або презентацію) та захисту її на заняттях.

Проблематика досліджень

1. Сучасний стан та основні тенденції розвитку інноватики як науки.
2. Закономірності формування технологічного устрою.
3. Сутність, мета створення та складові інноваційної інфраструктури.
4. Головні аспекти використання теорії життєвих циклів в інноватиці.
5. Особливості підходу Г. Менша і Р. Фостера щодо виникнення та поширення нововведень.
6. Роль класифікації інновацій в обґрунтуванні управлінських рішень.
7. Соціальні інновації та їх значення в суспільно-економічному житті.
8. Управлінські нововведення та їх вплив на ефективність роботи організацій.
9. Класифікатор інновацій та його значення у створенні системи управління нововведеннями.
10. Розвиток концепції циклічності в інноваційних теоріях .
11. Використання концепції теорії «довгих хвиль» М. Кондратьєва для прогнозування інноваційного розвитку економіки України.
12. Характерні риси та періодизація типів розвитку економіки.
13. Історичний огляд формування інноваційних теорій.
14. Роль соціально-психологічної теорії в управлінні нововведеннями.

15. Сутність та значення неокласичних інноваційних теорій.
16. Інноваційний тип розвитку економіки — шлях до постіндустріального суспільства.
17. Значення теоретичних та пошукових досліджень для розвитку інноваційного процесу.
18. Роль інформаційних систем в управлінні інноваційним процесом.
19. Закордонний та вітчизняний досвід впровадження нововведень на підприємстві.
20. Основні моделі здійснення інноваційного процесу.
21. Причини успіху та невдач нововведень.
22. Пріоритетні напрямки розвитку науки та техніки в Японії.
23. Державна підтримка інноваційної діяльності в розвинутих країнах світу (на прикладі США, Великобританії, Німеччини, Франції).
24. Державне регулювання інноваційної діяльності у постіндустріальному суспільстві.
25. Економічні методи державного регулювання інноваційної діяльності: сутність, характеристика, значення.
26. Досвід законодавчого забезпечення інноваційного венчурного підприємництва в США.
27. Пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки в Україні: досвід останнього десятиріччя.
28. Загальносвітові тенденції в удосконаленні управління НДДКР.
29. Міжнародний досвід створення науково-технічних парків та його використання в Україні.
30. Венчурні фірми. Особливість їх діяльності.
31. Бізнес-інкубатори в Україні.
32. Альянси, консорціуми і сумісні підприємства як форма міжфірмового інноваційного співробітництва.
33. Формування спільних підприємств в Україні.
34. Технополіси та їх роль у формуванні інноваційної моделі розвитку економіки.
35. Сутність інноваційного управління.
36. Розвиток і сучасний стан інноваційного управління.
37. Функції інноваційного менеджменту
38. Сутність та особливість планування інновацій на підприємстві.
39. Прогнозування інноваційного розвитку підприємства.
40. Процес прийняття рішень в інноваційному менеджменті.
41. Менеджер-інноватор: характеристика особистості.
42. Сфера діяльності менеджерів-інноваторів.
43. Сутність та особливість планування інновацій на підприємстві сфери індустрії гостинності .
44. Роль особистого чинника в процесі управління нововведеннями в сфері готельно-ресторанного бізнесу.
45. Порівняльна характеристика розвитку національних науково-промислових систем різних країн.
46. Інноваційний потенціал українського малого бізнесу в сфері індустрії гостинності .
47. Опір інноваційним змінам в організації та засоби його подолання.
48. Характеристика та аналіз зовнішніх і внутрішніх чинників, які впливають на інноваційну діяльність організації в сфері індустрії гостинності .
49. Характеристика інноваційного менеджменту в успішних інноваційних фірмах готельно-ресторанної сфери світу.
50. Вітчизняний і зарубіжний досвід розроблення і використання інноваційних стратегій (на прикладі провідних фірм готельно-ресторанного бізнесу).
51. Типи інноваційних стратегій та їх особливості.
52. Концепція проектування інноваційних перетворень на підприємствах індустрії гостинності України.
53. Основні методи організації інноваційного процесу, що використовуються підприємствами в сфері готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах розвитку НТП.
54. Сутність централізації і децентралізації управління НДДКР.
55. Характер перетворень організаційних структур під впливом інноваційних стратегій.

56. Світові тенденції щодо вдосконалення організаційних структур управління НДДКР.
57. Досвід організації інноваційною діяльністю на підприємствах індустрії гостинності України.
58. Внутрішній венчур як форма організації інноваційного процесу.
59. Концепції мотивації творчої особистості.
60. Засоби заохочення працівників до інноваційної діяльності, винахідництва.
61. Форми винагородження за результати інноваційної діяльності.
62. Формування інноваційної культури.
63. Патенти і авторське право в Україні.
64. Спіраль знань — як чинник інноваційного розвитку.
65. Системи мотивації інноваційної діяльності в країнах Західної Європи, США, Японії.
66. Технологія формування портфеля інноваційних проєктів
67. Проєктне фінансування та вимоги до його організації.
68. Механізм реалізації інноваційного проєкту.
69. Експертиза інноваційних проєктів: принципи та методи проведення.
70. Інвестиційна привабливість проєктів і програм в інноваційній діяльності
71. Моніторинг і аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів ризику інноваційного процесу.
72. Глобальні, найбільш значущі наукові відкриття ХХ ст. та оцінка їх ролі в розвитку сервісної економіки, і зокрема в сфері готельно- ресторанного бізнесу.
73. Світовий досвід екологізації інноваційної діяльності в сфері споживання .
74. Методи оцінки економічної ефективності інновацій.
75. Соціальна ефективність інновацій.
76. Наукова і науково-технічна ефективність інновацій.
77. Основні принципи відбору інноваційних проєктів.
78. Мотивація і формування культури споживання населення України.

10. Індивідуальне завдання

Завдання включають підготовку роботи з використанням монографічного методу за обраною тематикою досліджень (або презентацію) та захисту її на заняттях.

11. Методи навчання

Концепція курсу «Інноватика та адаптація до змін» передбачає: формування у здобувачів вищої освіти загальних й фахових компетенцій та досягнення програмних результатів навчання щодо управління інноваційною діяльністю на основі вивчення дисципліни, виконання різних видів навчальної діяльності, взаємодії з викладачем і колегами по групі.

З метою формування компетентностей та програмних результатів навчання, що передбачені ОП «Готельно-ресторанна справа», впроваджуються інноваційні методи навчання, що активізують здобувачів в процесі засвоєння навчального матеріалу.

При викладанні дисципліни застосовуються такі методи навчання: інформаційно-повідомлювальні, пояснювальні, пояснювально-ілюстративні, пояснювально-спонукальні, репродуктивні, проблемного викладу, інструктивно-практичні.

За джерелами передавання і характером сприймання інформації використовуються словесні (розповідь, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрація, презентація) , практичні методи (вирішення задач та ситуацій) .

Навчальна дисципліна «Інноватика та адаптація до змін» викладається шляхом поєднання аудиторних занять із самостійною роботою, що може здійснюватися в аудиторії під час виконання завдання, в бібліотеці, по Інтернету.

Базовою є методика навчання на лекціях із застосуванням мультимедійного методу. На практичних (семінарських) заняттях використовуються різні форми та методи навчання і контролю знань студентів: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповіді, вільна дискусія, співбесіда, обговорення рефератних повідомлень, розв'язання задач та ситуацій, кейс-метод,

виконання самостійних і контрольних робіт та інші.

12 Методи контролю

Методи контролю включають в себе поточний, підсумковий контроль знань, тестові завдання для комплексної перевірки знань з навчальних дисциплін тощо.

Дисципліна «Інноватика та адаптація до змін» вивчається протягом одного семестру. По завершенню курсу здобувачі отримують залік.

Для оцінювання знань здобувачів використовуються: поточний контроль (контрольні роботи) та підсумковий контроль (ПКЗЧ). Метод усного контролю: індивідуальне / фронтальне опитування; метод тестового контролю, поточні контрольні роботи, підсумкова контрольна робота; метод самоконтролю. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності здобувачів на семінарах оцінюється викладачем самостійно.

За результатами контрольних заходів здобувачам виставляються бали. Максимальна кількість балів, що може набрати здобувач у семестрі дорівнює 100-та балам.

Орієнтовні форми контролю знань на практичних заняттях та їх оцінка:

- усна відповідь – до 4 балів;
- доповнення відповіді – до 2 балів;
- самостійна робота – до 4 балів;
- домашня робота – до 4 балів;
- есе (короткі відповіді на запитання) – до 3 балів;
- тестування (з набору суджень вибрати вірні) – до 4 балів;
- реферат (змістовна письмова робота на задану тему з аналізом літератури та висновками) – до 4 балів;
- участь в дискусії – до 2 балів.

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів

4 бали

Відмінне володіння теоретичним матеріалом, відповідь відзначається вичерпністю знання матеріалу, вміння вмотивувати власне бачення аналізованих питань, базуючись на нормативних документах. Виклад матеріалу має належний рівень логічності та доказовості, наявність самостійних міркувань і висновків, що свідчить про опрацювання навчальної і нормативної літератури і використання її при висвітленні питання. Теоретичні положення підкріплені конкретними прикладами. Уміння застосувати теоретичні знання на практиці. Практичні завдання в аудиторії і задані додому виконані повністю. На додаткові запитання відповідь є чіткою, послідовною, аргументованою. Є вміння робити самостійні висновки, дискутувати й аргументувати, посилаючись на першоджерела.

3 бали

Знання проблемних питань, відповідь є повною й аргументованою, що свідчить про знання матеріалу. Використані знання нормативних документів, опрацьована рекомендована літературу, але у викладі матеріалу допущені незначні помилки щодо певного джерела. Чіткі відповіді на поставлені додаткові питання, але не завжди відповідь підкріплена прикладами. Відповідь логічна, структурована. Проте допускаються деякі неточності у формулювання узагальнень та висновків й у використанні понятійного апарату.

2 бали

У викладі теоретичного матеріалу допускаються деякі неточності, відповідь є неповною, поверховою, недостатньо аргументованою. Знання значної частини матеріалу, але знання мають не системний характер. На додаткові питання дається не завжди правильна, точна відповідь. Знання стандартних дефініцій, основної термінології теми.

1 бал

Здобувач не володіє матеріалом, допускає неточності і помилки при посиланні на факти і приклади. На додаткові питання відповідає лише частково, не обізнаний з рекомендованою літературою, не володіє термінологією і не здатен сформулювати дефініції.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів

4 бали

Володіння повною мірою навчальним матеріалом, вільний самостійний та аргументований виклад під час усних та письмових відповідей, всебічне розкриття змісту теоретичних питань та практичних завдань з використанням обов'язкової і додаткової літератури. Усі практичні завдання виконані в повному обсязі та без помилок.

3 бали

Достатнє володіння навчальним матеріалом, обґрунтований його виклад під час усних виступів та письмових відповідей, здебільшого розкритий зміст теоретичних питань та практичних завдань з використанням обов'язкової літератури. Під час висвітлення окремих питань немає достатньої глибини відповіді та аргументації, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильне виконання більшості практичних завдань.

2 бали

Часткове володіння навчальним матеріалом, є лише базові знання. Усні та письмові відповіді викладені фрагментарно, поверхово, недостатньо розкритий зміст теоретичних питань та практичних завдань, допущені суттєві неточності, правильно виконана половина практичних завдань.

1 бал

Недостатнє володіння навчальним матеріалом, зміст більшості питань теми не викладений, допущені суттєві помилки. Правильно виконані окремі практичні завдання.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

4 бали

Повне і всебічне розкриття питань самостійного опрацювання, вільне оперування поняттями і термінологією, демонстрація глибоких знань джерел, є власна думка щодо відповідної теми і аргументованість. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені.

3 бали

Розкриті питання, винесені для самостійного опрацювання, оперування поняттями і термінологією, продемонстровані знання джерел, є власна думка щодо відповідної теми, однак не доведена. Усі види практичних завдань виконані та оформлені належним чином, допущені несуттєві помилки.

2 бали

Розкриті не всі питання самостійного опрацювання, невпевненість щодо понять і термінології, є знання більшості джерел. При виконанні практичних завдань допущені помилки, виконані завдання оформлені належним чином, деякі завдання не виконані.

1 бал

Питання розкриті у загальних рисах, демонструє нерозуміння їх сутності, допущені помилки у висновках, матеріал викладений нелогічно. Виконані лише окремі завдання, не дотримуючись вимог при їх оформленні.

Крім того, здобувач може підвищувати рівень своїх знань шляхом участі у заходах неформальної освіти, за отримання сертифікату або диплома, що засвідчують відповідний рівень підвищення професійного рівня здобувач може отримати максимально **10 балів**.

Критерії оцінювання тестових завдань

Тест складається з 12 завдань, за які здобувач може набрати 6 балів (кожна правильна відповідь оцінюється в 0,5 балів).

5 балів» – здобувач дав не менше 90% правильних відповідей.

4 бали – здобувач дав не менше 70% правильних відповідей.

3 бали – здобувач дав не менше 50% правильних відповідей.

2 бали – здобувач т дав менше 50% правильних відповідей.

У випадку відсутності здобувача на практичному (семінарському) занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття шляхом написання реферату на тему, задану викладачем (але не більше половини від загальної кількості занять). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. За навчальну дисципліну здобувачем може бути отримано максимального 100 балів. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліковій книжці.

Підсумковий контроль

Підсумкове оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі підсумкового контролю. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни у формі заліку дорівнює сумі всіх балів, які здобувач отримує за поточну успішність, виконання самостійної роботи та виконання поточних контрольних робіт.

13. Розподіл балів, які отримують студенти (форма контролю – залік)

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання наведені в табл:

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (максимальна кількість балів)

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)									Підсумкова оцінка (залік)
Змістова частина 1				Змістова частина 2					
T1	T2	T3	ПКР ЗЧ 1	T4	T5	T6	T7	ПКР ЗЧ 2	
Max 12	Max 16	Max 8	Max 6	Max 12	Max 16	Max 12	Max 12	Max 6	Max 100

T1, T2 ... T7 – теми змістових частин.

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ECTS згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів систему оцінювання за шкалою ECTS (табл.).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Методичною основою вивчення навчальної дисципліни є «Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа».
2. Лекції за темами дисципліни «Інноватика та адаптація до змін» (презентації).
3. Методичні рекомендації для семінарсько-практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа денної та заочної форми навчання / С.Ю. Боліла. Херсон: ХДАЕУ: 2021. 33 с.
4. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа / С.Ю. Боліла Херсон: ХДАЕУ, 2021. 52 с.

15. Рекомендована література

Основна література

1. Горбовий А. Ю., Ліпич Л. Г., Степанюк О. М., Погорєловська І. Д., Буняк Н.М., Хілуха О.А. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Видання 2-е виправлене і доповнене. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 223 с.
2. Інноваційний менеджмент: підручник / А. В. Череп, Т. В. Пуліна, О. Г. Череп. К. : Кондор, 2018. 442 с.
3. Інноваційний розвиток підприємства [текст]: навч.посіб./ Пугач А.М., Демчук Н.І., Довгаль О.В., Крючко Л.С., Тягло Н.В.– ФОП Швець В.М., 2018. 348 с.
4. Микитюк П. П. Інноваційна діяльність : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / П. П. Микитюк, Б. Г. Сенів; М-во освіти і науки України, К. : Центр учбової літератури, 2019. 392 с.
5. Микитюк П.П., Брич В.Я., Шкільняк М.М., Микитюк Ю.І. Інноваційний менеджмент: підруч. Тернопіль: Економ. Думка ТНЕУ, 2019. 518 с.
6. Копитко М. І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с
7. Черноіванова Г. С. Організаційно-економічне забезпечення управління інноваціями та інноваційною працею : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2018. 284 с.
8. Управління інноваціями. Навч.-метод. посібник. / І.І. Стойко /. Тернопіль, ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. 200 с.

Допоміжна література

1. Боліла С.Ю., Осадчук І.В. Удосконалення системи забезпечення інноваційного розвитку аграрних формувань: регіональний аспект. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ». Випуск 1/2018. Київ. С.160-164. URL:<http://www.intellect21.nuft.org.ua/index.php/archiv>.
2. Боліла С.Ю., Осадчук І.В., Кириченко Н.В, Інноваційна складова управління аграрними формуваннями в умовах глобалізації. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал. (категорія Б). Вип. 1. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 96-102. URL:<http://dspace.ksau.kherson.ua/handle/123456789/4671>
3. Боліла С.Ю., Кириченко Н.В., Осадчук І.В. Інноваційний вектор розвитку регіонального аграрного виробництва. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал (категорія Б). Вип. 2. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 86-94. URL:<http://dspace.ksau.kherson.ua/handle/123456789/4673>
4. Кириченко Н.В., Осадчук І.В., Боліла С.Ю. Визначення стримуючих факторів та шляхів стимулювання впровадження інновацій агроформуваннями. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал (категорія Б) Вип. 1. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 117-123. URL: <http://dspace.ksau.kherson.ua/handle/123456789/4671>
5. Кириченко Н.В., Боліла С.Ю., Осадчук І.В. Міжнародний досвід державного стимулювання впровадження інновацій підприємствами аграрного сектору та можливості

його використання в Україні. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал. (категорія Б) Вип. 2. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 118-124. URL:<http://dspace.ksau.kherson.ua/handle/123456789/4673>

6. Боліла С.Ю. Інновації як фактор подолання загроз в управлінні аграрними підприємствами в умовах сучасних викликів. Сучасне управління: ризики, виклики, безпека, перспективність використання та проблеми впровадження в державному та приватному секторах економіки: колективна монографія / Загальна редакція д-ра екон. наук, професора Н.Е. Аванесової. Харків:ФОП Панов А.М., 2021. 636 с./ С. 335- 351. URL:<http://dspace.ksau.kherson.ua/handle/123456789/6363?show=full>.

7. Anastasiia Konovalenko, Natalia Shkvyria, Nataliia Filipchuk, Antonina Stankova and Svitlana Bolila. Marketing Communications in the Logistics System of Information and Innovation Technologies of the Consumer Market. Review of Economics and Finance, 2022, 20, 243-254

8. Bolila, S. Development of territories using modern management and marketing tools in the conditions of global challenges and threats. Global aspects of national economy development in the conditions of transformations. collective monograph. LVIV-TORUN. LINA-PRES, Ukraine-Poland, 2021. P. 61-78. URL: <http://dspace.ksau.kherson.ua/handle/123456789/7255/>.

9. M.V. Kostel, a. V. Samoilkova (2019) . Innovation Strategy for Business: Financial Management Aspects. Mechanism of Economic Regulation, pp.71- 78. https://www.researchgate.net/profile/Anastasiia-Samoilkova/publication/339328261_Innovation_Strategy_for_Business_Financial_Management_Aspects/links/5ffec81a45851553a03dc763/Innovation-Strategy-for-Business-Financial-Management-Aspects.pdf.

10. Fila, M., Levicky, M., Mura, L., Maros, M., & Korenkova, M. (2020). Innovations for Business Management: Motivation and Barriers. Marketing and Management of Innovations, 4, pp.266-278. <http://doi.org/10.21272/mmi.2020.4-22>.

11.. Chang, S. (2020). Implementation of Innovation in the Company: Situation Analysis. Marketing and Management of Innovations, 4, pp.290-303. <http://doi.org/10.21272/mmi.2020.4-24>.

12. Coculova, J., & Tomcikova, L. (2021). Innovative Human Resource Management practices for the Talent Management Implementation. Marketing and Management of Innovations, 4, pp. 47-54. <http://doi.org/10.21272/mmi.2021.4-04>.

13. Urbinati, A., Landoni, P., Cococcioni, F. and De Giudici, L. (2021), "Stakeholder management in open innovation projects: a multiple case study analysis", European Journal of Innovation Management, Vol. 24 No. 5, pp. 1595-1624. <https://doi.org/10.1108/EJIM-03-2020-0076management in open innovation projects: a multiple case study analysis>.

Інформаційні ресурси

1. Закон України: «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15/>

2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doslidzhennya-ta-innovatsii>

3. Офіційний сайт Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.uintei.kiev.ua/page/zagalni-vidomosti///>

4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

5. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

6. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>.

7. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.